

Povezovanje ciljev državljanstva v pouk naravoslovnih predmetov

J. Pika Gramc

ZRSŠ

Laško, 16. in 17. april 2025

8. konferenca učiteljev/-ic
naravoslovnih predmetov –
NAK 2025

ZRSŠ
ZAVOD
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ŠOLSTVO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Sofinancira
Evropska unija

Podnaslov: Etična refleksija, sodelovanje, politična angažiranost in kritično mišljenje

Skupni cilji: Zakaj povezujemo naravoslovje in skupni cilj Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost?
[skupni_cilji.pdf \(gov.si\)](#)

Navdih: dosedanje konference o globalnem učenju, projekti, tabori

- Naravoslovje: znanje o svetu (npr. podnebne spremembe).
- Državljanstvo: orodje za družbeno delovanje (npr. demokracija).

Skupni cilji: Jezik,državljanstvo,kultura in umetnost [skupni_cilji.pdf](#) ([gov.si](#))

Naravoslovje ni le znanje, temveč priložnost za etično delovanje

Kako v pouk vključiti skupne cilje Jezik, kultura in umetnost in državljanstvo – poznavanje pravic in dolžnosti, etično refleksijo, sodelovanje v skupnosti, aktivno državljanstvo in kritično mišljenje – ter jih povezati z najpomembnejšimi veščinami 21. stoletja.

Naravoslovje se neposredno dotika tem, kot so podnebne spremembe, raba naravnih virov in onesnaževanje, ki so ključne za razvoj **državljske zavesti**.

TEMELJNE VREDNOTE IN IZZIVI ČASA

Naravoslovje + etika = aktivno državljanstvo

- ICCS 2022: Upad zanimanja za družbena vprašanja – izziv za državljanstvo.
- KAKO zagotoviti “**zemljevide**” tega našega zapletenega sveta
- in biti **kompas**, ki bo učencem/dijakom pomagal najti pravo pot – do odgovornosti, empatije, zaupanja, solidarnosti...
- Učitelj kot motivator za spremembe

KAKO ZASTAVITI PREMİK V DOŽIVLJANJE SMISELNOSTI IN LASTNE VREDNOSTI?

Priložnosti za
izkustveno doživljanje odgovornosti,
povezovanje s skupnostjo,
solidarnost,
razvijanje empatije,
lastno prispevanje k družbenim spremembam
in posledično
krepitev občutka smiselnosti in pripadnosti

S TEMI IN PODOBNIMI IZZIVI SE SOOČAJO ŠOLE
PO VSEJ EVROPI.

O **zahtevnosti premika** sedanje mlade generacije
iz odtujenosti in bivanjske praznine
v območje
smisla
in
snovanja lastnih ustvarjalnih življenjskih pobud

Ker se o temi posameznikove moči (pre)malo pogovarjamo.

Pomen stalnega ozaveščanja.

Razvoj
kritičnega
razmišljanja.

Ustvarjanje
"drugačnega"
danes in jutri.

Z večperspektivnostjo in motivacijo lahko učitelji spodbudimo samoiniciativnost za prihodnost

Ljubljansko barje: Podnebne spremembe (natečaj za kratki film "Keep it Cool") – YouTube

Naravoslovje + etika = aktivno državljanstvo.

Opolnomočiti mlade, da postanejo aktivni
ustvarjalci sprememb.

KAJ POMENI DRŽAVLJANSTVO?

pravičnost

sodelovanje

odnosi

Pet stebrov povezovanja

Izobraževanje za državljanstvo: Nova ocena vloge znanstvenega izobraževanja” (Young Citizens)

1. Etična refleksija: družbeni vplivi znanosti.
2. Sodelovanje: projekti v skupnosti.
3. Aktivno državljanstvo: družbene spremembe.
4. Politična angažiranost: vpliv na odločitve.
5. Kritično mišljenje: analiza podatkov.

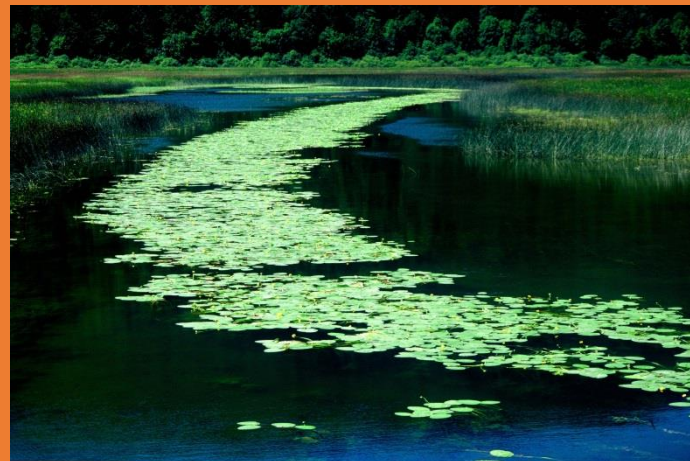
PEDAGOŠKI IZZIVI pri načrtovanju pouka

Biti vzor, kažipot na poti življenja ...

- z znanjem
- odprtostjo
- toplino
- srčnostjo
- drznostjo
- predanostjo
- optimizmom
- in vero vase
- ...

MOTIVACIJSKA ENAČBA

Kako lahko v naših šolah ustvarimo prostore za sodelovanje

1 X 1 = MOTIVACIJA

**(Želim si narediti) X (mislim, da zmorem)
= MOTIVACIJA**

$$0 \times 1 = 0$$

$$1 \times 0 = 0$$

Aktivna udeležba

Mladi niso pasivni prejemniki znanja, temveč soustvarjalci rešitev.
Vsaka dejavnost spodbuja kritično mišljenje, dialog in prosocialnost.

Praktični primeri: projekti kjer učenci / dijaki sodelujejo z lokalno skupnostjo pri reševanju okoljskih vprašanj;

Biologija: Raziskovanje vpliva plastike na ekosisteme – učenci analizirajo odpadke in predlagajo rešitve.

Fizika: Primerjava obnovljivih in fosilnih virov – razprava o družbeni odgovornosti za energetske prihodnosti.

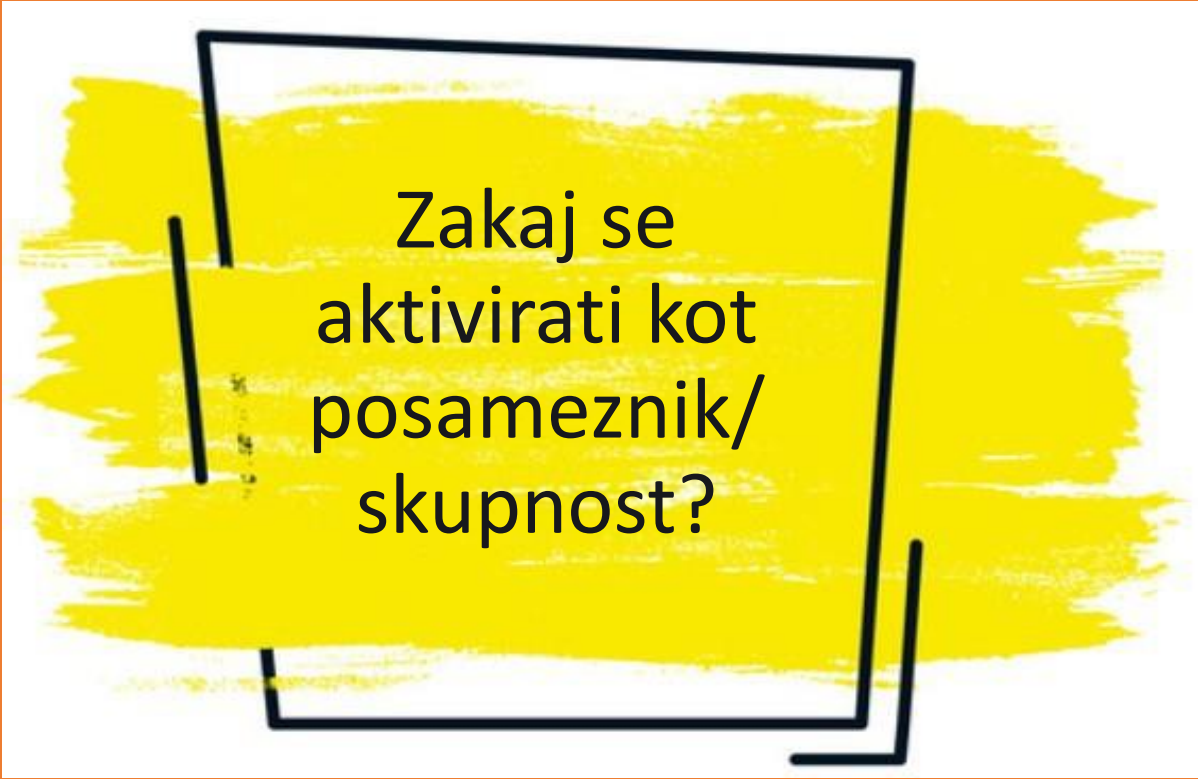
Kemija: Eksperiment z recikliranjem – kako kemijski procesi podpirajo trajnost

SODELOVANJE IN SOUSTVARJANJE vloga učitelja

Biologija: Raziskovanje vpliva plastike na ekosisteme – učenci analizirajo odpadke in predlagajo rešitve.

Fizika: Primerjava obnovljivih in fosilnih virov – razprava o družbeni odgovornosti za energetske prihodnosti.

Kemija: Eksperiment z recikliranjem – kako kemijski procesi podpirajo trajnost.

Zakaj se
aktivirati kot
posameznik/
skupnost?

Ustvarjanje povezanosti v skupnosti

Družba bi bila
nekaj
prekrasnega, če bi
se ljudje iskreno
zanimali drug za
drugega.

Nicolas Chamfort

Malce zdravega
razuma, malce
strpnosti, malo
humorja - kako
prijetno bi se potem
dalo živeti na tem
našem
planetu. William
Somerset Maugham

Kjer je volja tam je pot...pravice in dolžnosti

